

Fred Saberhagen Zlé stroje

Bezchybně fungující přístroje vyplňovaly podstatnou část kurýrní lodi. Obklopovaly kabinu ze všech stran a chránily její dva živé obyvatele. Oba členové posádky byli ve stavu plné pohotovosti, oblečení v bojových skafandrech a pevně usazeni ve svých křeslech. Nesčetné přístroje řídící a pohánějící loď vykonávaly svoji funkci tiše a nenápadně a do kabiny nepronikal téměř žádný zvuk. Ticho nebylo rušeno ani rozhovorem mezi oběma pasažéry, protože bojové pásmo bylo vzdáleno už jen několik minut letu.

Malou část Galaxie obydlenou potomky lidí ze Země nechala kurýrní loď daleko za sebou. Ve směru jejího letu leželo jen několik nedávno založených kolonií, jinak se všude kolem rozkládala ohromná, doposud neprobádaná galaktická říše. Loď se pohybovala v c-prostoru a její přístroje byly v tuto chvíli schopné zaměřit cíl cesty jen velice nejasně, pouze naznačovaly přítomnost gravitačního radiantu, zářícího ve vzdálenosti ještě několika světelných hodin.

Před tím, než se podplukovník Timor a praporčice Straxová vydali na tuto výpravu, admirál pověřený vedením Sektoru si oba povolal na krátkou tajnou poradou. Když byli všichni tři důstojníci sami v poradní místnosti, vrchní velitel zmáčkl tlačítko a na třírozměrné obrazovce se objevila oblast vesmíru, obklopující radiant Selatrop.

Admirál důrazně upozornil muže a ženu stojící před ním na neobvyklé vlastnosti negativních gravitačních radiantů všeobecně a zvláště tohoto, jehož časoprostorové umístění mělo velký vliv na dráhy vesmírné dopravy v tomto sektoru.

Tři obydlené planety obíhaly svá slunce v rozmezí několika světelných let od Selatropu. Životy těchto lidí visely neustále na vlásku. Ve válce lidstva proti strojům zvaným Berserkry byla ve značné výhodě ta strana, která v neutuchajícím boji o kontrolu tohoto sektoru měla ve své moci radiant Selatrop. Kdyby se Berserkřům podařilo přemoci a zajmout tuto pevnost, bylo by pravděpodobně nutné planety evakuovat.

Admirál pohlédl přes blikající displej na své dva důstojníky a rychle přešel k věci. "Mám vážné obavy. Spojení se Selatropem sice stále funguje a velitelka posádky hlásí, že obranná zařízení jsou v pořádku, ale ... z několika zpráv, které jsme obdrželi během posledního standardního měsíce, mám pocit, že se děje něco vážného."

Admirál se rozhovořil podrobněji. Nejzáhadnější bylo sdělení velitelky posádky, plukovnice Craindrové, ve kterém rázně odmítla jakoukoliv další lidskou vojenskou posilu. Od nynějška se měly posílat jen obvyklé zásoby na doplnění a několik dodatečných věcí, jako tovární stroje a materiál. Některé z těchto požadavků příliš neodpovídaly běžné údržbě nebo náhradě dílů, ale odesílatel zprávy nepodal žádné vysvětlení.

Vrchní velitel se odmlčel, zdálo se, že čeká na jejich reakci. Timor řekl: "Admirále, plukovnice Craindrová by takhle nikdy nejednala."

Admirál, už postarší muž, přikývl: "Sémantický rozbor téměř vylučuje, že by text byl psán někým z posádky."

"Ale kdo jiný by mohl napsat takovou zprávu? To by bylo možné jedině v případě, že na pevnosti přistála nějaká loď, o které nevíme."

"To je právě ono - kdo jiný? Váš úkol je zjistit, co se děje, a podat hlášení."

Zprávy dopravené z pevnosti Selatrop obsahovaly další zářející sdělení. Jedno z nich poukazovalo na to, že v brzké budoucnosti bude ohlášena skvělá radostná novina. Psychologové v hlavním štábu podezírali odesílatele, že byl buď duševně narušený anebo se nacházel pod vlivem narkotik. Admirál se obával, že se Berserkry už zmocnily pevnosti a snaží se to udržet v tajnosti.

Porada byla brzy u konce a podplukovník Timor a praporčíce Straxová nastoupili do opevněné lodě. O několik minut později raketa odstartovala do vesmíru.

Malá kurýrní loď se po třech dnech c-plus letu chystala opět vynořit do normálního prostoru. Pohonné a hvězdné navigační systémy lodi bezchybně pracovaly pod kontrolou autopilota. V místním c-prostoru nebyl zjištěn žádný nepřítel. Malá loď vyklouzla z c-prostoru přesně podle plánu, jen několik kilometrů vzdálená od svého cíle.

Timor hlasitě vydechl. V prostoru kolem, alespoň v dosahu přímého dostřelu zbraní, se nepřátelské Berserkry nevyskytovaly. V nejbližší době tedy útok na loď nehrozil. Ale na hologramové obrazovce před ním se objevily nepravidelně uspořádané roje zlověstných bodů, které představovaly hrozbu, byť ne bezprostřední. Berserkry, vesmírné pozůstatky prastaré mezihvězdné války, naprogramované ničit na potkání lidské životy, se chystaly prolomit obranné systémy pevnosti a zavraždit do posledního mikrobiu vše živé uvnitř. Kdyby se zmocnily tohoto strategicky důležitého bodu, využily by ho ke svému dalšímu neúnavnému tažení proti veškerému životu.

Radiant svým vzhledem připomínal miniaturní slunce, ohnivý bod hořící ve vakuu. Svojí inverzní silou kladl odpor přibližující se lodi. Žádné těleso nebo loď se k němu, podobně jako k jeho několika stejně záhadným druhům rozesetým po Galaxii, nemohl přiblížit na více než pár kilometrů. Pevnost na Selatropu byla od radiantu vzdálena čtyři kilometry.

Samotná pevnost byla sestavena z pevných kvádrů, které k sobě přiléhaly a pevně držely pohromadě. Celek vyhlížel jako zvláštní druh kulové konstrukce o průměru dobrých osmi kilometrů. Skrze otvory bylo možno pozorovat občasné záblesky samotného radiantu.

Timor a Straxová poslali do pevnosti zašifrovanou rádiovou zprávu, ve které oznamovali svůj přílet. V té chvíli už autopilot připravoval loď k přistání.

Pevnost, umístěná na nejvyšším bodě radiantu Selatrop, byla sice poměrně dobře vyzbrojena, ale její obrana závisela především na dvou eskadrách malých

bojových lodí. Původní posádku tvořilo dvacet párů lidí, většinou výborných pilotů. Se svými stroji představovali skvělý obranný tým.

V soubojích, stejně jako v jiných složitých situacích, se osvědčilo, když se na dílčích rozhodováních, která nevyžadovala elektronickou rychlost, podílel lidský mozek. Výsledky součinnosti organické a umělé inteligence byly o mnoho lepší, než když člověk či stroj pracovali sami. Podivuhodný organický mozek měl něco zvláštního navíc, čím obohacoval pilotovo rozhodování na úrovni vědomí i podvědomí, něco, co nejlepší piloti uměli za správných podmínek využít ve svůj prospěch a získat tak výhodu nad soupeřem, který byl řízen jen studeným, elektronickým mozkiem.

Během prvních několika vteřin po tom, co se jejich loď vyhoupla do normálního vesmíru, se Timor a Straxová neodtrhli od obrazovky. Uklidnili se, když viděli, že obranný systém pevnosti stále funguje.

Na displejích bylo vidět malé křížující se předměty, nepochybně útočící Berserkry. V jednom okamžiku Timor spatřil, jak jeden ze symbolů představujících nepřítele zmizel a zanechal po sobě jen malý obláček červeného dýmu, důkaz zásahu těžkou zbraní. O chvíli později bylo zřejmé, že jedna ze stíhaček obranného týmu byla poškozena, a to tak těžce, že se obrátila a nejistě se vracela do bezpečí pevnosti.

"Alespoň se naši lidé stále drží," poznamenala Straxová.

"Zatím ano."

Podle toho, co Timor doposud viděl, se zdálo, že se nejedná o žádný rozhodující boj, ale že Berserkry jen vytrvale zkouší obranu pevnosti.

V pozadí se vznášel ohromný předmět o průměru tisíc kilometrů, možná i více, ve kterém poznali mateřskou loď Berserkrů. Její gigantické rozměry jí bránily přiblížit se do prostoru kolem radiantu, kam se dostala jen menší vesmírná plavidla.

Kurýrní loď se nacházela v poslední fázi přibližování k pevnosti. Když jí zbývalo ještě asi sto kilometrů, nedaleko vzplanula nová potyčka, jaderný útok a protiútok, oba vedené rychlostí, jakou mohou vyvinout jen komputery a elektřina.

Jak loď pokračovala ve své cestě, šarvátka přerostla v urputnější boj. Útok byl veden vesmírnými Berserkry různých velikostí a v různém uspořádání. Avšak radiant dokazoval, jak cenný je pro obranu pevnosti. Útočící síly byly trvale v nevýhodě, protože Berserkry musely překonávat jeho negativní gravitaci, a to zpomalovalo jejich manévrování a ubíralo jejich zbraním na účinnosti. Útočné pokusy byly zatím profesionálně odráženy.

Nyní si nepřítel uvědomil přítomnost Timorovy lodi. Jeden Berserkr zrychlil svůj let a snažil se jí odříznout cestu. Na praporčici Straxovou, která pilotovala, však Berserkr nestačil. Díky její zručnosti a intuici, umocněné rychlostí a přesností autopilota, loď nakonec bezpečně dorazila do obranné zóny.

Nepřátelský útok byl odražen. Nejblíže z obranných stíhaček s lidskou posádkou se obrátila a přibližovala se ke kurýrní lodi. Když oba důstojníci ze sebe začali stahovat skafandr, obdrželi obvyklou žádost: ŽÁDÁME POVOLENÍ VSTUPU NA PALUBU. Timor odpověděl: VSTUP POVOLEN.

Timor a Straxová nebyli nijak překvapeni. Bylo přirozené, že lidé, kteří se dlouhou dobu nacházeli v obležení, budou chtít uvidět nové přátelské lidské tváře. Připravili se tedy přivítat na palubě pilota ze stíhací lodě.

Když se obě lodi spojily a jejich přetlakové komory se otevřely, Timor vzhlédl. Očekával, že do kabiny kurýrní lodi vkročí lidská bytost. Namísto toho zkameněl hrůzou, protože jeho oči spočinuly na postavě z kovu. Odpovídala zhruba lidským tvarům, ale jasně to byl robot...

'Nějakým způsobem se sem dostal Berserkr. To je náš konec...' prolétlo Timorovi hlavou. 'Ted' už je na všechno pozdě, nedá se nic dělat...'

Z hrdla Straxové se vydral výkřik hrůzy. Pokusila se vytáhnout zbraň, ale v mžiku byla zasažena ochromujícím paprskem. Zbraň s třeskotem dopadla na podlahu.

O vteřinu později se Timor vzpamatoval z šoku a vrhl se k řídicímu pultu. Vedla ho jediná myšlenka: zničit loď, aby se nedostala do rukou nepřítele.

Lidské reflexy byly příliš pomalé. Jeho zápěstí se ocitla v jemném, ale pevném sevření, aniž stačila tento záměr uskutečnit.

Timor každým zlomkem vteřiny očekával, že mu stroj vyrve ruce z těla nebo jediným pohybem ukončí jeho život. Ale nic takového se nestalo.

Když Timor po chvilce otevřel oči, které se mu předtím samy pevně sevřely, spatřil vetřelce, jehož kovová ruka mu stále ještě svírala jedno zápěstí. Byl to bezpochyby robot, ale značně odlišný od všech robotů, které Timor kdy viděl. Potomci lidí ze Země téměř nikdy nesestrojovali antropomorfní roboty. Nepodobal se ani žádnému typu Berserkrů, které by Timor znal nebo o kterých slyšel vyprávět.

Kovový tvor, nahý a bezpohlavní, připomínal svojí velikostí a tvarem menšího dospělého člověka. Nehybné rysy jeho obličeje byly vymodelované do jemné krásy. Skoro něžným pohybem odebral Timorovi zbraň a pustil ho ze svého sevření.

Timora v této chvíli napadlo jediné: Tohle vše je jen vychytralá hra Berserkrů, jejímž cílem je dostat od něho informace nebo ho přinutit ke zradě předtím, než ho zabijí.

Avšak obličej robota, podle lidských měřítek krásný, této myšlence odporoval. To nemohl být Berserkr.

"K vašim službám, podplukovníku Timore," pronesla melodicky postava před ním. Mluvila Timorovým jazykem, stejným, jaký byl používán posádkou Selatropu. Její hlas zněl překvapivě příjemně, v ničem nepřipomínal hrubé skuhrání Berserkrů, které tyto stroje byly schopné vyprodukovat, když se někdy ze svých zlovolných důvodů rozhodly napodobovat lidskou řeč.

Už na první pohled bylo zřejmé, že robot je velice dobře zkonstruovaný a že má obrovskou sílu. Jeho kovový povrch byl tmavý, bez jediné spáry. Ustoupil o krok, ale pořád stál natolik blízko, že Timor mohl bez potíží rozeznat malá písmena vyrytá na kovové destičce, zasazené do robotovy hrudi. Nápisu však nerozuměl. Když si robot všiml jeho upřeného pohledu, zpěvným hlasem nápis přeložil. Ukazoval přitom na jednotlivá slova svým křehce vyhlížejícím prstem z ocele:

HUMANOID
VÝROBNÍ Č. JW 39, 864, 715
SLOUŽIT LIDEM, POSLOUCHAT JE
A CHRÁNIT PŘED ZLOU MOCÍ

Praporčice Straxová se v křesle lehce pohnula právě ve chvíli, kdy robot dočítal nápis. Stroj se otočil od Timora a lehce, s půvabem tanečníka, se téměř přenesl přes kabinu. Úzkostlivě se naklonil nad ženou, jako by se chtěl ujistit, že je v pořádku. Přes jeho černé hladké tělo se přelily odstíny bronzové a modré barvy. Byl krásný a současně z něho šel strach. Úspornými pohyby udělal něco, co zmírnilo následky paralyzujícího paprsku. Potom robot upravil pozici křesla, ve kterém Straxová seděla, jako kdyby měl zájem na její bezpečnosti a pohodlí.

Mezitím se Timor vzpamatoval ze šoku. Viděl, že bezprostřední smrt mu nehrozí. "K mým službám?" hloupě se zeptal ochraptělým hlasem.

Postava se otočila zpátky k němu. Oči ocelové barvy, které vypadaly jako slepé, se upřely na Timorův obličej. Její vysoký jasný hlas zněl podivně sladce. "My humanoidi jsme a budeme vždycky k dispozici. Svojí existencí sloužíme lidem. Řekněte, co potřebujete."

"My?"

"V této oblasti je ještě osmnáct jednotek, totožných s tou, kterou vidíš před sebou. Jinde nás jsou milióny."

"Ale co vlastně jste?"

Robot znovu ukázal na identifikační destičku. "Lidé v jiných místech nás nazývají humanoidy."

Timor potřásl hlavou, jako by si v ní chtěl udělat jasno. Zdálo se však, že otázka původu robotů bude muset být odložena na později. "Co tady chcete?"

"Plníme svoje základní poslání." Robot trpělivě zopakoval slova vyrytá pod výrobním číslem: "Sloužit lidem, poslouchat je a chránit před zlou mocí."

"Jinými slovy - nemáš v úmyslu nás zabít."

"V žádném případě, plukovníku." Přes jeho kovový obličej jako by se při tomto pomýšlení mihl stín nevole. "My nejsme schopni zabít. Naše záměry jsou právě opačné."

Mezitím obě lodi řízené autopiloty postupně snižovaly rychlost a pomalu se přibližovaly k pevnosti. Oddělily se od sebe okamžik před přistáním. Timor pocítil změnu - začala převládat umělá přitažlivost stanice.

"Naším prvořadým cílem je," pokračoval humanoid jasně a důrazně, "ochránit lidstvo před nebezpečím, které pro ně představují Berserkry."

"Já vím, co jsou Berserkry zač, to mi můžeš věřit. Už jsem s nimi měl mnohokrát tu čest. Čemu ale pořád ještě nerozumím, to jsi ty. Odkud pocházíš?"

Robot odmítl odpovědět přímo. "Jsme velice dobře obeznámeni s živými bytostmi pocházejícími ze Země. Vaše dějiny jsou přehlídkou technického rozvoje a zvyšujícího se násilí. I kdyby neexistovala hrozba Berserkřů, vaše přežití do budoucna by vyžadovalo naši pomoc."

"Jak to, že mluvíš naším jazykem?"

Odpověď byla opět vyhýbavá. "Abychom dosáhli našeho cíle, bylo třeba naučit se mnoha jazykům."

Loď už nyní stála v doku a otevřený palubní poklop vedl přímo do pevnosti Selatrop. Z vnějšku zavanuly do lodi exotické vůně. Záhadný robot vedle Timora sladkým, ale naléhavým hlasem opakoval, že on a jeho druzi chtějí pouze blaho pro lidstvo.

Straxová už teď byla plně při vědomí, i když ještě trochu omámená. Nezdálo se, že by byla zraněná; mohla se postavit a s trochou pomoci i chodit. Humanoid ji při výstupu z kurýrní lodi starostlivě podpíral.

Když vešli do ohromného hangáru a rozhlédli se, uviděli kolem sebe mohutnou konstrukci pevnosti. Přítomni byli dva další humanoidi, prakticky totožní s jejich průvodcem, kteří, jak se zdálo, je zde mlčky vítali. Ale žádná lidská bytost nebyla v dohledu.

"Kde je posádka?" ostře se zeptal Timor.

Jeden z robotů, kteří je očekávali, odpověděl: "Pohyb všech lidí je omezen jen na nejbezpečnější místa v pevnosti."

"Oni nejsou na svých bojových stanovištích? Kdo vydal takové rozhodnutí?"

"Lidským bytostem není dovoleno rozhodovat, protože by tím narušovaly naše důležité poslání."

Na podpěrách nedaleko spočívala malá kosmická loď. Nebyla větší než Timorova, ale měla neobvyklý tvar. "Komu patří ta loď?" chtěl vědět Timor.

"Nám."

Mluvčí humanoidů je potom dále informoval, že posily dorazí brzy. Druhá a možná i třetí loď přivezou každá dalších dvacet humanoidních jednotek.

"Odkud je přivezou?"

Jestli Timor pochopil odpověď správně, posily, stejně jako první humanoidní kosmická loď, přiletí z c-prostoru, takže pro obléhající Berserkry bude nemožné zabránit jim v přistání.

Timor si také všiml, že noví obyvatelé převzali vedení nad opravárenským oddělením pevnosti a zřídili z něho svoji vlastní dílnu. Jejich nový průvodce k tomu nevzrušeným hlasem vysvětlil, že různé zdroje z pevnosti jako komputery, materiály a strojní zařízení jsou používány k výrobě dalších humanoidů.

Dva roboti, kteří je očekávali při příletu, nastoupili do kurýrní lodi. Možná hledají stroje a materiál, o které žádali, pomyslel si Timor. Jestli ano, čekaje zklamání.

Pod vedením průvodce kráčeli nyní Timor a Straxová hlouběji do pevnosti. Procházeli přitom mnoha přetlakovými komorami a obrannými systémy.

Po cestě k obytným prostorům posádky nepotkali Straxová a Timor ani živáčka. Na místě jim robot přidělil dvě malé oddělené kabiny, aniž se jich předem zeptal, jaké ubytování si přejí.

Když byla Straxová uvnitř, humanoid její kabinu zamkl zvenku. "Tím, že praporčice Straxová vytáhla zbraň, projevila záměr použít násilí proti humanoidům," vysvětlil krásný robot Timorovi. "Dočasné omezení jejího pohybu bude nejlepší pro její vlastní bezpečí."

Timor neprotestoval, i jemu se zdálo, že Straxová si ještě plně neuvědomuje, co se stalo. Bude lepší, když zůstane v kabině, zatímco on se pokusí zjistit, co se tady vlastně děje.

Následoval robota krátkou chodbou.

"Konečně," zamumlal pro sebe, když uviděl asi tucet členů posádky, kteří porůznu posedávali ve společenské místnosti. Timor měl dojem, že přes jejich obličej přelétl záblesk naděje, když ho spatřili. Jakmile však zjistili, že je odzbrojen a plně pod kontrolou robota, výraz naděje jim z tváře rychle vyprchal. Další tři humanoidi postávali stranou a bedlivě pozorovali, co se před nimi odehrávalo.

Timor okamžitě poznal plukovnici Craindrovou. Velitelka posádky byla šedovlasá žena, ostřílená veteránka vesmírných soubojů. Přistoupil k ní, představil se a ohlásil své poslání.

"Zdravím vás, podplukovníku," odpověděla Craindrová. "Nevím ale, jestli mám říci 'vítejte'. Nejsem si totiž jistá, jestli jsem ráda nebo ne, že jste zde. Naše situace je tak..." Slova jí odumřela na rtech.

"Nějaké ztráty na životech?"

Plukovnice bezmocně sklopila hlavu. Její bledé, pevně sepnuté ruce jí odpočívaly v klíně. Timor zpozoroval, že několik dalších členů posádky si osvojilo stejnou pozici.

Po chvíli odpověděla: "Čtyři piloti mrtví." Odmlčela se. "Všichni čtyři zahynuli před příletem humanoidů."

"Jak to?"

"To je jednoduché. Jakmile humanoidi převzali kontrolu, bylo nám zakázáno účastnit se bitev. Od té doby bylo zničeno několik dalších stíhaček, spolu se čtyřmi našimi novými spojenci."

Druhý pilot se připojil: "Což znamená, že čtyři z nás by byli pravděpodobně..."

Ale Timor sotva vnímal něco jiného, než co mu oznámila plukovnice. Přerušil pilota: "Vám bylo zakázáno--?"

Craindrová přikývla. Její sevřené ruce se zachvěly. "Taková je situace, podplukovníku. Jistě jste si vědom toho, že vesmírné bitvy jsou pro lidské bytosti příliš riskantní. Humanoidi ani na okamžik neuvažovali o možnosti nechat nás dál válčit. Vzali tuto činnost na sebe." Velitelkin hlas se lehce třásl. "Než mi sdělíte, podplukovníku, jak velice to pobouří vrchní štáb, odpovězte mi na jednu otázku. Jak dlouho jste udrželi kontrolu v kurýrní lodi poté, co na palubu vstoupil jediný humanoid? Na nás jich bylo dvacet. Překvapili nás a veškerý odpor byl marný."

Jeden z identických robotů zašvitořil: "To je pravda. Od našeho přiletu nedošlo ke ztrátě jediného lidského života. Naším cílem je, aby se tak nestalo ani v budoucnosti."

Timor se k němu otočil. "Jak by to bylo možné? Vedeme přece válku. Nebo chcete podepsat příměří a smlouvat s Berserkry o naše životy? Něco takového na Berserkry neplatí."

Robot ho sladkým hlasem varoval, že setrvávat na takovém stanovisku je pro něho nebezpečné. Humanoidi doufají, že s nimi bude on i ostatní lidské bytosti spolupracovat, ale že absolutně nepřichází v úvahu měnit pravidla a vystavovat lidi sebemenšímu nebezpečí.

Timor se obrátil zpět k posádce. "Ale co se tady vlastně událo? Jak se tyhle stroje..." ukázal na nejbližšího robota, který se vrátil do role apatického pozorovatele.

Plukovnice i další členové posádky se snažili Timorovi vše co nejsrozumitelněji vysvětlit. Mohli se však jen dohadovat, jak exotická loď humanoidů našla cestu do oblasti radiantu Selatrop a z jaké části vesmíru a přes jaká časová pásma se sem dostala.

Jeden z důvodů, proč nově příchozí získali kontrolu tak lehce, byla podle Craindrové a ostatních pilotů schopnost humanoidů napodobit lidi tím, že uměli imitovat lidskou tkáň a vlasy. To bylo něco, co se Berserkům zatím nikdy nepodařilo. Tento trik jim umožnil přistát v pevnosti, i když několik pilotů, kteří měli určité podezření, už bylo na palubě jejich plavidla. Od okamžiku, kdy se humanoidi dostali dovnitř pevnosti, bylo nemožné je zastavit.

Lidská posádka pevnosti se zpočátku stejně jako Timor domnívala, že stroje před nimi jsou Berserkry. Přirozeně vypukla panika a následoval marný pokus bránit se. Ale chování humanoidů po převzetí moci rychle dokázalo, že nemají nepřátelské úmysly.

Když tito nesmírně zruční a inteligentní roboti zasedli do pilotních křesel stíhaček a úspěšně odráželi jeden útok Berserků za druhým, získali tím část posádky na svou stranu. Přesto většina lidí v pevnosti nebyla s danou situací spokojena. Některým z nich dokonce musely být podávány uklidňující drogy.

Názory lidí se však měnily. K těm, jejichž myšlení bylo ovlivněno narkotiky, se přidávali i další členové posádky, kteří souhlasili s tím, co jim humanoidi neustále opakovali. Pro ně roboti představovali záchranu, nejlepšího spojence proti Berserkům, jakého lidstvo už dávno potřebovalo. Nyní byla už

polovina posádky přesvědčena, že humanoidi jsou jejich spásou. Zdálo se, že na lidi dolehla únava ze stále nekončící války s Berserkry.

Uprostřed rozhovoru dostala plukovnice signál od jednoho z robotů a hned informaci předala ostatním: "Stroje pro nás připravily oběd v důstojnické jídelně."

V chodbě se Timor během chůze obrátil k veliteli a naléhavým hlasem se zeptal: "Kde jsou uschované všechny vaše ruční zbraně, plukovnice Craindrová? Kde jsou vesmírné skafandry? Pravidla vyžadují, aby takové vybavení bylo uloženo v blízkosti obytných prostor."

"Už nemáme přístup k žádnému druhu zbraní."

Timor na okamžik oněměl.

"Podplukovníku, pevnost na Selatropu je pod kontrolou humanoidů zhruba jeden standardní měsíc. Ujišťuji vás, že je to dostatečně dlouhá doba, aby došlo k drastickým změnám."

"To vidím!"

Humanoid, který krácel vedle nich, se vložil do rozhovoru. "Ujišťujeme vás, podplukovníku, že všechny změny byly nezbytné. Bez naší včasné pomoci by pevnost padla do rukou Berserků už před nějakým časem. Všichni lidé, které vidíte kolem sebe, by byli mrtví."

Craindrová odpověděla ostrým hlasem: "Nedomnívám se, že by výsledek byl tak jednoznačný. Ale musím připustit, že je to možné."

Mezitím se všichni lidé z pevnosti s výjimkou Straxové a jednoho nebo dvou dalších, kteří byli uvězněni pro své vlastní dobro, shromáždili v prostorné jídelně. Dva humanoidi seděli v čele, zatímco pomocní roboti, malé nelidské kreaturky, obsluhovali u dlouhých jídelních stolů. Jídlo a pití bylo dobré a kvalitní jako vždy, ale Timor si povšiml drobností, kterými se průběh oběda odlišoval od běžného vojenského stravování. Piloti pro sebe nedělali téměř nic, když se chtěli něčím obsloužit, roboti je předběhli a sami určitý úkon provedli. Lidé směli ještě používat lžíce a malé vidličky, ale ostré nože a tekutiny, jejichž teplota byla vyšší než teplota lidského těla, byly označeny za nebezpečné, a byly proto zakázané.

Timor ochutnal polévku. Byla sotva vlažná. Bez rozmyšlení, zvědav, co bude následovat, si začal stěžovat nejbližšímu obsluhovacímu stroji, že polévka je studená. Hned se k němu lehkým krokem přiblížil humanoid, aby mu vysvětlil, že horká polévka je nebezpečná kvůli popálení a že by člověk musel být krmen lžičkou nebo pít tekutinu stéblem z pevně uzavřené nádoby. Svůj proslov ukončil slovy: "Je nám líto, že nám okolnosti dočasně zabraňují poskytovat kompletní službu při stolování."

"Je válka, já vím. To je v pořádku. Sním polévku studenou."

Během jídla se Timor dozvěděl další podrobnosti. Když se humanoidi zmocnili pevnosti, odmítli podávat lidem jakoukoliv informaci o průběhu bojů. Jako důvod udávali, že zprávy o tom, jak blízko nebo daleko se Berserkry nacházejí, by dozajista vyvolaly u členů posádky nežádoucí úzkost a neklid. Ale

o několik dnů později, aniž podali nějaké vysvětlení, humanoidi svoje rozhodnutí změnili. Nyní byl každý plně informován o válečné situaci, s výjimkou těch, kterým byly podávány tisíce léky.

Timor se otočil k jednomu z kovových dozorců: "Zajímalo by mě, proč jste změnili svoje rozhodnutí?"

Tentokrát se mu dostalo přímé odpovědi: "Snažíme se získat lidi k dobrovolné spolupráci, tak jako vždy, pane Timore. Hrozba Berserkrů se pevně zakořenila do povědomí lidstva; doufáme proto, že odložíte svoje nereálné námitky stranou a uvítáte naši ochranu."

"Aha. Hm, většina z nás není hotova tuto nabídku přijmout."

Humanoid mu dále pokorným hlasem sdělil, že před několika dny on a jeho druzi uvažovali o tom, přivést všechny lidi v pevnosti do stavu umělého spánku. Nakonec od toho plánu ustoupili, protože existuje reálná možnost, že se lidé budou muset sami bránit proti Berserkrům.

"To by bylo velice těžké, když jste nám odebrali zbraně."

"Jestliže situace bude vyžadovat, abyste je použili, budou vám zbraně vráceny."

Po večeři si Timor s velitelkou prohlédl obytné místnosti. I tady si všiml několika věcí, které se odlišovaly od obvyklého stavu. Každému byl například přidělen soukromý pokoj. Zdálo se, že humanoidi si nepřáli, aby lidé spolu trávili intimní chvíle.

Plukovnice Craindrová také Timorovi během jejich procházky sdělila, že hlavnímu komputru v pevnosti zadali úkol zjistit pravděpodobný původ humanoidů. Komputer se pouze dohadoval. V jedné verzi nabídl vysvětlení, že v takových zvláštních lokalitách jako gravitační radianty nejsou zákony pravděpodobnosti úplně stejné jako v jiných místech. Někteří filosofové prý tvrdí, že v blízkosti gravitačního radiantu dochází k vzájemnému pronikání mnoha realit a že dokonce ani matematické zákony zde neplatí stoprocentně. Jinými slovy, toto bylo místo, kde se dalo očekávat neočekávané. Výsledky několika málo jednoduchých testů, které byli členové posádky schopni provést, a skutečnost, že se tu černí roboti objevili tak náhle, naznačovaly, že tomu tak opravdu je.

Humanoidi vítali otázky lidí, dokonce sami dobrovolně poodhalili roušku tajemství, které je obklopovalo, a předali lidem některé informace týkající se jejich konstrukčního a výrobního procesu. Tito laskaví roboti prohlašovali, že chtějí být co nejvíce upřímní a přesvědčit lidské bytosti, že v žádném případě nejsou nebezpeční blahu lidstva.

Timor sám slyšel jednoho robota slibovat, že dají k dispozici jednoho svého člena, aby ho lidé mohli podrobit co nejpodrobnějšímu zkoumání, třeba dokonce úplnému rozebrání - hned, jak jim pokračující konflikt dovolí obejít se bez něho.

Když se Timor vrátil s velitelkou do důstojnické jídelny, oznámil všem přítomným strojům i lidem, že se chystá během hodiny vyslat kurýrní loď

zpátky do vrchního štábu. Lod' nebude mít lidskou posádku, ale ve svých útrokách ponese kompletní zprávu o situaci v pevnosti. Dodal, že do dvaceti čtyř hodin plánuje svůj návrat, aby mohl podat admirálovi hlášení osobně. Na doložení své zprávy s sebou vezme praporčici Straxovou a všechny lidi z posádky, které plukovnice bude moci postrádat.

Timor uzavřel slovy: "Záleží plně na veliteli, jestli se mnou odletí celá posádka včetně jí. Podle mého by to bylo nejlepší řešení." Odmlčel se a pak dodal: "Tato pevnost už stejně padla."

Plukovnice Craindrová váhala, zvažovala svoje rozhodnutí. Noví pánové pevnosti hleděli na Timora mlčky, bezpochyby se mezi sebou radili. Krátce na to se ozval jejich mluvčí. Trval na tom, že humanoidi musí jakoukoliv zprávu předem schválit. Informoval také Timora, že do hlavního štábu už bylo jeho jménem odesláno sdělení, že na Selatropu je vše v pořádku.

"Z toho vyplývá," řekl Timor, "že pravda pro vás nic neznamena."

Robot před ním se samozřejmě ani nerozzlobil, ani neupadl do rozpaků. "Naše základní poslání nikdy nevyžadovalo pravdu. Naopak jsme zjistili, že přímá pravda je vždy bolestivá a pro lidstvo mnohdy škodlivá."

Kovová postava pak dále Timorovi objasnila, že ani jemu ani nikomu jinému z posádky nebude v nejbližší budoucnosti dovoleno opustit pevnost. Ani vrchní štáb nemůže být tak bezpečný, jako pevnost, kterou brání humanoidi. A dokud budou Berserkry pokračovat v obléhání, prostor kolem radiantu zůstane příliš nebezpečný pro každého, kdo by chtěl riskovat průlet v malé lodi. To byl také důvod, proč ochránci lidstva odmítli jménem plukovnice dodatečné lidské posily.

Ale humanoidi neměli žádné námitky proti vypuštění lodi samotné. Doporučili lidem a obzvláště Timorovi jako náčelníkovi průzkumného týmu, aby zpět od svého štábu vyslal klidné a uspokojující zprávy.

Timor si chtěl více popovídat s plukovnicí, i když věděl, že najít pro rozhovor trochu soukromí bylo beznadějně. Lidé v pevnosti se museli smířit s myšlenkou, že humanoidi mohou kdykoliv naslouchat jejich rozhovoru.

Procházeli se tedy opět obytnými místnostmi. Bylo zřejmé, že lidé tu byli přinuceni žít pod přísnou kontrolou robotů. Dokonce ani nesměli sami otevírat dveře. Z některých dveří již byly odstraněny kliky, místo nich zůstal jen hladký povrch. Několik pokojů bylo předěláno do takové míry, že jejich obyvatelé ve všem plně záviseli na strojích. Pouze naléhavější záležitosti a skutečnost, že všichni humanoidi mohli být kdykoliv povoláni do boje, byly příčinou, proč roboti nenastolili pro lidi v pevnosti ještě více přísnějších omezení.

Vše, co plukovnice viděla a zažila během posledního měsíce, tedy od doby, kdy se humanoidi zabydleli na Selatropu, potvrzovalo zřejmý plán těchto laskavých robotů: Ve světě, vylepšeném do dokonalosti - ovšem podle měřítek humanoidů - by jednou celé lidstvo, neustále chráněno a obsluhováno v každou vteřinu svého bytí, trávilo svoje životy v izolaci. Následující pokolení by byla

počata uměle a vyvíjela by se v umělých dělohách. Je přece vždycky lepší nepustit lidi k sobě moc blízko, když se vezme v úvahu jejich sklon k násilí.

Oba důstojníci kráčeli se sepjatýma rukama. Timor si uvědomil, že má ruce složené za zády stejně jako ostatní.

"Zajímalo by mě..." uvažoval nahlas.

"Co?"

"... jestli Berserkry budou chtít zničit humanoidy úplně. Anebo naopak."

Plukovnice Craindrová se na něho bystře podívala. "Hm, tak vás už to napadlo. Mně to trvalo několik dnů."

"K žádné zjevné smlouvě by sice nedošlo..."

"Ne, základní naprogramování obou stran to vylučuje."

"Ale Berserkry si mohou lehce spočítat, že existence humanoidů je pro ně strategicky výhodná, protože jestli se lidé dají přinutit, aby plně spoléhali na tyto stroje, velice je to oslabí."

"A na druhé straně, humanoidi už nyní využívají Berserkrů nepřímo, jako hrozbu: 'Když nám nesvěříte svoje životy, zlé stroje vás dostanou'."

Timor řekl své společnosti: "Humanoidi chtějí, aby jejich přítomnost zde byla zatím tajemstvím. Důvod, který pro to uvádějí, je samozřejmě nesmyslný. Berserkry si už musely během útoků uvědomit, že jim čelí něco nového."

"Jistě. A... počkejte! Poslouchejte!"

Někde venku duněla bitva a vlny radiace začaly narážet na stěny pevnosti. Hluk podobný burácivému příboji naplnil chodby a pokoje.

Schylovalo se k zatím nejsilnějšímu útoku Berserkrů na pevnost. Reproduktory burcovaly k poplachu; všichni humanoidi kromě jednoho měli okamžitě opustit pevnost a zapojit se do boje jako piloti. Stíhačky jedna za druhou vyletěly do prostoru bránit pevnost.

Jediný robot, který byl zanechán na pevnosti, aby dohlížel na lidi, otevřel zapečetěné dveře a začal vynášet zbraně a vesmírné bojové skafandry. Každý se snažil co nejrychleji dostat se do svého krunýře a zmocnit se zbraně, aby byl připraven proti možnému vpádu útočících jednotek.

Možná, pomyslel si Timor v náhlém přílivu naděje, možná ti prokletí roboti-dobrotivci neprozkoumali naši výstroj podrobně a nepočítají s tím, že skafandry byly sestrojeny na boj proti Berserkrům. Třeba nevědí, že vybavení ve skafandrech může zvětšit sílu člověka a vylepšit jeho šance v boji s roboty, ať už se budou snažit roztrhat ho na kusy nebo ho zlomit svojí laskavostí.

Hluk z bitevní vřavy mohutněl v prostorách pevnosti.

Timor na sebe rychle natahoval skafandr. "Jak probíhá bitva?" zeptal se robota-dozorce.

"Dobře," odpověděla kovová postava vesele. "Naše výkony jsou nesrovnatelně lepší, než by ve vesmírném boji podali lidé."

Timor nesouhlasně poznamenal: "Než samotní lidé, to ano. O to se nikdo nepře. Ale lidská mysl, která má ku pomoci stroje, je nejlepší."

"Až dostatečně zvýšíme náš počet," téměř pozpěvoval humanoid, "bude muset celý váš rod svěřit svoji ochranu beze zbytku do našich rukou. Na každé lodi a na každé planetě. Pouze my dovedeme být tak nesmiřitelní jako jsou nepřátelské Berserkry, tak rychle a pohotově myslet a jednat jako oni a být bez přestání bdělí a ostražití. Konečně jsme se setkali s nebezpečím, ve kterém můžeme uplatnit naše úžasné schopnosti a vlohy."

Plukovnice Craindrová si upravovala helmu. Podotkla: "Dějiny opakovaně dokazují, že organický mozek jednající v souhře s patřičnými pomocnými stroji má v taktice i strategii vždy převahu, i když nepatrnou, nad neživým strojem - Berserkrem."

Mluvčí humanoidů umíněně trval na svém. Prohlásil, že srovnávací testy nemohly být provedeny správně a statistické údaje sestaveny poctivě, jestliže vedly k takovému výsledku.

"I kdyby existovala taková nepatrná výhoda, přímé vystavení lidského života nebezpečí je nepřipustné, zvláště když se tomu dá zabránit."

"Nebezpečí je nedílnou součástí každého lidského života," konstatoval Timor.

"Proto jsme tu my, abychom se o vás postarali."

Podplukovník Timor i velitelka Craindrová už byli od hlavy k patě oblečení do zpevněných skafandrů. Vyměnili si rychlý pohled a oba současně vykročili k robotu.

Pevnost se zachvěla pod přímým zásahem těžké zbraně. Humanoid odvrátil pozornost od lidí a začal pátrat kolem sebe, jestli se dovnitř nedostal nepřítel.

V několika vteřinách byl přemožen. Svedl s lidmi tvrdý zápas, při kterém mu plukovnice musela odstřelit obě paže. Jejich vítězství napomohla skutečnost, že humanoid nebyl schopen použít proti lidským bytostem smrtící sílu.

Z jejich protivníka zůstal po srážce jen němý, nehybný kus kovu. Plukovnice Craindrová, ještě zadýchaná ze souboje, pravila: "Já zůstanu samozřejmě tady, na svém místě. Ale vám, podplukovníku Timore, vaše povinnost ukládá ohlásit se ve vrchním štábu."

Předtím však bylo ještě třeba osvobodit několik lidí, které humanoidi uvěznil. Timor a Craindrová ve spěchu vyrazili dveře kabin, a brzy nato už byli z příkazu velitelky všichni členové posádky na palubě malé kurýrní lodi.

Timor pokládal za nesmírně důležité, aby se lidstvo bez odkladu dozvědělo o existenci humanoidů. Proto jedna z jeho prvních činností na palubě bylo urychlené odeslání zprávy do štábu. Zpráva obsahovala jen několik stovek slov, včetně šifry, která ho identifikovala jako skutečného odesílatele.

Kurýrní loď s lidmi a nefunkčním humanoidem na palubě se chystala vyrazit na cestu za svobodou.

Vystartovala největší možnou rychlostí, ale útočící Berserkry ji brzy upozorovaly. Namířily k ní ze tří stran, připraveny na to, že spolu s lodí zničí i samy sebe. V té chvíli však proti Berserkřům vyrazily stíhačky pilotované

humanoidy a bez ohledu na svoji vlastní bezpečnost se vrhly na nepřítele. Několik jich při srážce explodovalo, ale svým protiútokem částečně odvrátily sílu a pozornost Berserkrů. Kurýrní loď toho využila a zmizela v c-prostoru.

"Naším jediným přáním je sloužit vám, lidem," bylo slyšet žalostivý hlas ve vysílačce, těsně před tím, než bojová clona přerušila veškeré spojení.

"Skvělá nabídka," zamumlal Timor. Vzhlédl na své lidské druhy uvnitř objemných bojových skafandrů. Seděli namačkáni v kabině lodi, jako by to byl záchranný člun.

Jeden z pilotů, který byl nakloněn humanoidům a jejich představám o ochraně lidstva a který chtěl dobrovolně zůstat na pevnosti, se vzpurně ozval: "Bez pomoci robotů by se nám nebylo podařilo uniknout. Ten poslední útok bychom nikdy nepřežili."

Podplukovník se na něho chladně podíval. "A které roboty máte vlastně na mysli? A který útok?"

Jeho spolucestující na něho strnule hleděli. Z mnoha očí četl porozumění, mnoho tváří vyjadřovalo souhlas. Někteří však nechápali.

"Přemýšlejte o tom," řekl jim Timor. "Berserkry - ano, Berserkry! - nám právě pomohly přežít útok. Napadly nás, dalo by se říci, jejich pravé opaky, a udělaly to s větší dávkou jemnosti. Samozřejmě že nám Berserkry nechtěly pomoci - nespočítaly si, že jejich úsilí rozmetat nás na kousky se obrátí v náš prospěch. Ale kdyby nebylo Berserkrů, humanoidi by nás připravili o rozum i svobodu a výměnou by nám nabídli jen sladké lži."

Odmlčel se, chtěl, aby jeho společníci měli čas vše správně pochopit, a potom dodal: "A kdyby samozřejmě nebylo humanoidů, kteří ve stíhačkách kryli náš útok, Berserkry by nás byly proměnily ve vesmírný prach."

Timor se opět na chvíli zastavil. Chtěl jim vysvětlit situaci, jak nejlépe uměl. Jeho vyrovnaný hlas se nesl ztichlou kabinou lodi:

"Vidím celkem jasně, jak se může od nynějška situace vyvíjet: V Galaxii zamořené humanoidy a ohrožené útoky Berserkrů bude moci lidstvo přežívat jen díky tomu, že humanoidi budou zaměstnáni bojem s Berserkry. Na druhé straně, kdyby nebylo humanoidů bojujících za naše životy, možná bychom válku s Berserkry prohráli."

Uzavřel tónem, ve kterém se odrážela podivná nespravedlivost celé situace: "Místo jednoho druhu strojů teď musíme čelit dvěma. A nestačí, že jsou obě strany na sobě závislé, my je, k čertu, budeme potřebovat obě dvě!"

preložila Ivana Černá